Trafikutskottets betänkande

1982/83:13

om anslag till Trafiksäkerhet m. m. (prop. 1982/83:100 bil. 8)

SJÄTTE HUVUDTITELN

Trafiksäkerhet

1. **Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader.** Regeringen har i proposition 1982/83:100 bilaga 8 (kommunikationsdepartementet) under punkt C 1. (s. 57–59) föreslagit riksdagen att till Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag på 29 479 000 kr.

Motionerna

I motion 1982/83:297 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 7 och 8),

7. att riksdagen beslutar att mopedregistrering skall vara obligatorisk endast för nya mopeder,

8. att riksdagen beslutar att till Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader för budgetåret 1983/84 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3,1 milj. kr. sänkt förslagsanslag på 26 379 000 kr.

I motion 1982/83:1928 av Rolf Clarkson m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 7 och 8),

7. att riksdagen avslår förslaget till anslag till Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs rörande avgiftsfinansiering av trafiksäkerhetsverkets förvaltningskostnader.

Motiveringen till yrkandena återfinns i motion 1982/83:1927 (m).

I motion 1982/83:1942 av Olle Grahn (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga, att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen redovisas och föreslagits i trafiksäkerhetsfrämjande syfte.

I motion 1982/83:1948 av Elver Jonsson (fp) yrkas

1. att riksdagen beslutar uttala att riksdagens tidigare beslut om vikten av att frivilligorganisationerna på trafikområdet får fortsatt stöd för sin trafiksäkerhetsfrämjande verksamhet skall ligga fast,

2. att riksdagen beslutar uttala att regeringens beslut om ett klarläggande om den fortsatta informationsverksamheten (se TU 1981/82:19) snarast föreläggs riksdagen.

Utskottet

Anslaget till trafiksäkerhetsverkets förvaltningskostnader är för innevarande budgetår 32,307 milj. kr.

För nästa budgetår föreslås i propositionen ett anslag om 29,479 milj. kr. I enlighet med riksdagens tidigare beslut om successiv överflyttning av viss del av trafiksäkerhetsverkets informationsverksamhet till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) räknar föredraganden med en överföring av 4,0 milj. kr. från verket till NTF.

Med anledning av regeringens förslag yrkas i motion 1982/83:297 (c) en ytterligare överföring av medel till NTF om 3,1 milj. kr. Som stöd härför åberopar motionärerna den omfattande och viktiga verksamhet som organiseras och bedrivs av föreningen samt dess stöd till de regionala och lokala trafiksäkerhetsorganen. Genom föreningens decentraliserade organisation och karaktär av frivilligorganisation har vidare föreningen enligt motionärerna utomordentliga möjligheter att bedriva en effektiv trafiksäkerhetsinformation. Dessa möjligheter bör enligt motionärerna bättre tillvaratas av statsmakterna genom bl. a. en med angivna belopp ökad medelstilldelning. Som följd härav föreslås trafiksäkerhetsverkets förvaltningsanslag minskas med motsvarande belopp till 26,379 milj. kr.

I motion 1982/83:1928 (m) föreslås – under hänvisning till det statsfinansiella läget och nödvändigheten av att åstadkomma besparingar i statsverksamheten – att riksdagen avslår regeringens förslag till medelsanvisning under denna punkt och ger regeringen till känna vad som anförts i motionen rörande avgiftsfinansiering av trafiksäkerhetsverkets förvaltningskostnader. Hur en sådan avgiftsfinansiering skall utformas har dock inte angivits i motionen.

Utskottet finner för sin del den av föredraganden föreslagna överföringen av medel från här förevarande anslag till NTF i nuvarande budgetsituation vara väl avvägd samt tillstyrker därför densamma liksom medelsberäkningen i övrigt under anslaget. Detta bör i enlighet härmed för nästa budgetår tas upp med 29,479 milj. kr. Av det anförda följer att utskottet avstyrker motionsyrkandena i fråga.

I motion 1982/83:1942 (fp) framhålls att det är viktigt att de medel som går till trafiksäkerhetspropaganda nu liksom tidigare i första hand kanaliseras via de olika folkrörelserna som deltar i trafiksäkerhetsverksamhet och information. En överföring till NTF får sålunda inte innebära att stödet till organisationerna försämras. Det anses därför vara av vikt att riksdagen också fortsättningsvis vid bl. a. behandlingen av anslag till trafiksäkerhetsarbetet ställer sig bakom och ger till känna huvudprinciperna om ett fortsatt stöd till *frivilligorganisationerna* och dessas trafiksäkerhetsarbete med förankring i en bred folkopinion.

Även i motion 1982/83:1948 erinras om vikten av att frivilligorganisatio-

nerna på trafikområdet får fortsatt stöd för sin trafiksäkerhetsfrämjande verksamhet och om betydelsen av trafiksäkerhetsinformation via massmedia. Folkrörelsernas starka intresse för trafiksäkerhet och under många år lyckade arbete härmed får enligt motionärerna inte glömmas bort. Det anses därför vara av vikt att riksdagen åter ställer sig bakom och ger till känna huvudprinciperna om ett fortsatt stöd till frivilligorganisationerna och dessas trafiksäkerhetsarbete med förankring i en bred folkopinion.

Motionärerna hemställer slutligen att riksdagen uttalar sig för att det tidigare beslutet om stödet till frivilligorganisationerna på trafiksäkerhetsområdet skall ligga fast samt att förslag om klarläggande om den fortsatta informationsverksamheten snarast föreläggs riksdagen.

I sitt betänkande TU 1981/82:19 om riktlinjer för det fortsatta trafiksäkerhetsarbetet m. m. behandlade utskottet ingående de frågor härom som aktualiserats i motionerna. Utskottet förklarade sig därvid dela uppfattningen att trafiksäkerhetsintressets förankring i en bred folkopinion utgör en tillgång som på allt sätt bör tillvaratas för att främja en ökad trafiksäkerhet. Vidare underströk utskottet informationens stora betydelse i trafiksäkerhetsarbetet samt vikten av att frivilligorganisationerna på trafikområdet får fortsatt stöd för sin trafiksäkerhetsfrämjande verksamhet. Utskottet förklarade sig även dela uppfattningen om betydelsen av trafiksäkerhetsinformation via massmedia. Berörda frågor borde enligt utskottets mening klarläggas av regeringen och redovisas för riksdagen i samband med den vidare förändringen av informationsverksamheten på trafiksäkerhetsområdet. Utskottet förutsatte att så sker.

Utskottet är alltjämt av samma uppfattning och förväntar sig därför en redovisning. Utskottet vill vidare understryka vikten av att frivilligorganisationerna handhar den s. k. pläderande informationen medan trafiksäkerhetsverket ansvarar för myndighetsinformationen. Då syftet med motionärernas förslag härigenom i det närmaste synes tillgodosett finner utskottet någon särskild framställning till regeringen från riksdagens sida med anledning av motionerna ej erforderlig. Motionsyrkandena bör därför lämnas utan åtgärd.

I motion 1982/83:297 yrkas att riksdagen beslutar att *mopedregistrering* skall vara obligatorisk endast för nya mopeder.

I proposition 1981/82:81 – om riktlinjer för det framtida trafiksäkerhetsarbetet m. m. – erinrades om att trafiksäkerhetsutredningen hade föreslagit att alla mopeder i Sverige skall registreras. Registrering krävdes enligt utredningen för att trafikövervakningen skulle kunna fungera väl. Om övervakningen bleve bättre skulle också trafikreglerna följas bättre. Vidare motverkades trimning. Om mopedens ägare kunde identifieras kunde man också lättare påträffa sådana mopedister som begår trafikförseelser eller grövre brott, t. ex. väskryckning.

Föredragande departementschefen anslöt sig till utredningens överväganden och tillade att en registrering kan bidra till att minska mopedstölder. Han

framhöll dock att det främst är de unga mopedisterna som skapar problem. En registrering kunde uppfattas som onödig av äldre, laglydiga mopedister. Den borde därför bli obligatorisk endast med avseende på nya mopeder och i övrigt vara frivillig.

Utskottet (TU 1981/82:19) anslöt sig till de överväganden som enligt föredraganden talade för registrering av mopeder men fann en begränsad registrering vara förenad med vissa olägenheter. Registreringens brottsförebyggande syfte motverkades sålunda enligt utskottet om denna endast omfattade nya mopeder. Enhetliga regler syntes dessutom innebära fördelar inte minst från rättvisesynpunkt. Härtill komme att en registrering av alla mopeder skulle göra det möjligt att nå flertalet mopedister med information särskilt riktad till dem. Med hänvisning till vad sålunda anförts tillstyrkte utskottet motionsledes framförda yrkanden om allmän mopedregistrering. Riksdagen beslutade också i enlighet härmed.

Utskottet kan inte finna skäl föreligga att från riksdagens sida nu ändra ståndpunkt härvidlag och avstyrker därför motionsyrkandet i fråga.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1982/83:297 (c) yrkande 8 och 1982/83:1928 (m) yrkandena 7 och 8. till *Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag på 29 479 000 kr.,
2. beträffande *stöd till frivilligorganisationernas trafiksäkerhetsarbete*
   att riksdagen
   a) lämnar motion 1982/83:1942 (fp) i denna del utan åtgärd,
   b) lämnar motion 1982/83:1948 (fp) utan åtgärd,
3. beträffande *registrering av mopeder*
   att riksdagen avslår motion 1982/83:297 (c) yrkande 7.

2. **Trafiksäkerhetsverket: Uppdragsverksamhet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt C 2. (s. 59–61) och hemställer

att riksdagen till *Trafiksäkerhetsverket: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.

3. **Trafiksäkerhetsverket: Bil- och körkortsregister m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt C 3. (s. 61–63) och hemställer

att riksdagen till *Trafiksäkerhetsverket: Bil- och körkortsregister m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.

4. **Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande.** Regeringen har under punkt C 4. (s. 64–65) föreslagit riksdagen att till Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande för budgetåret 1983/84 anvisa ett anslag på 13 700 000 kr.

Motionen

I motion 1982/83:297 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 9), att riksdagen beslutar att till Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande för budgetåret 1983/84 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3,1 milj. kr. förhöjt anslag på 16,8 milj. kr.

Utskottet

För budgetåret 1982/83 utgår enligt riksdagens beslut ett statsbidrag till NTF med 8,923 milj. kr. Enligt NTF:s bedömning behövs för nästa budgetår en ökning av anslaget till 16,8 milj. kr. för att kostnaderna under budgetåret skall kunna täckas.

Föredraganden har såsom framgår av punkt 1 i det föregående ansett 4,0 milj. kr. böra föras över från trafiksäkerhetsverkets anslag för förvaltningskostnader till anslaget till NTF. Inkl. viss ytterligare medelsökning anses sistnämnda anslag således böra tas upp med 13,7 milj. kr.

Utskottet har för sin del redan under punkten 1 tillstyrkt den föreslagna överföringen om 4 milj. kr. och avstyrkt yrkandet i motion 1982/83:297 (c) om en ytterligare medelsöverföring om 3,1 milj. kr. I enlighet härmed och med godtagande av föredragandens medelsberäkning i övrigt tillstyrker utskottet att anslaget till NTF nu tas upp med 13,7 milj. kr. Yrkandet i förutnämnda motion om ett anslag på 16,8 milj. kr. avstyrks följaktligen.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83:297 (c) yrkande 9 till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1983/84 anvisar ett anslag på 13 700 000 kr.

Stockholm den 1 mars 1983

På trafikutskottets vägnar
KURT HUGOSSON

Närvarande: Kurt Hugosson (s), Birger Rosqvist (s), Claes Elmstedt (c), Olle Östrand (s), Wiggo Komstedt (m), Sven-Gösta Signell (s), Rune Johansson (s), Per Stenmarck (m), Margit Sandéhn (s), Sten-Ove Sundström (s), Görel Bohlin (m), Olle Grahn (fp), Sven Henricsson (vpk), Göran Riegnell (m) och Anna Wohlin-Andersson (c).

Reservationer

1. vid punkt 1. Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader (mom. 1)

Wiggo Komstedt, Per Stenmarck, Görel Bohlin och Göran Riegnell (alla m) anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "i fråga." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar helt den uppfattning som kommit till uttryck i sistnämnda motion. Med hänsyn till det statsfinansiella läget är det sålunda mycket angeläget att olika utvägar prövas att nedbringa statsverkets kostnader. Detta borde på förevarande område kunna komma till stånd genom en utökad avgiftsfinansiering. Utskottet förutsätter därför att så snarast sker och att här ifrågavarande verksamhet helt finansieras med avgiftsmedel. Det bör ankomma på regeringen att snarast lägga fram erforderliga förslag härtill med avseende på nästa budgetår.

Av det anförda följer att utskottet avstyrker såväl regeringens anslagsförslag som den i motion 1982/83:297 (c) föreslagna medelsanvisningen.

Vad utskottet nu anfört, vilket innebär ett tillstyrkande av motion 1982/83:1928 (m) yrkandena 7 och 8, bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med avslag på motion 1982/83:297 (c) yrkande 8 samt med bifall till motion 1982/83:1928 (m) yrkandena 7 och 8 dels avslår regeringens förslag om medelsanvisning till Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader, dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet i denna fråga anfört.

2. vid punkt 1. Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader (mom. 1)

Claes Elmstedt och Anna Wohlin-Andersson (båda c) anser

dels att det stycke i utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Utskottet finner" och slutar med "i fråga." bort ha följande lydelse:

Såsom framhålls i förstnämnda motion är NTF en ideell förening med övergripande målsättning att främst genom upplysnings- och fortbildningsverksamhet arbeta för ökad trafiksäkerhet. NTF som riksorganisation organiserar och leder det frivilliga trafiksäkerhetsarbetet. NTF arbetar också för att i samverkan med sina medlemsorganisationer öka kretsen av frivilliga krafter inom verksamheten.

Grunden för verksamheten är den år från år pågående basverksamhet NTF har i form av bl. a. Barnens trafikklubb, verksamhet för barn och ungdom, fortbildning och materialproduktion. Därutöver genomförs särskilda kampanjer och aktiviteter. Basen i NTF:s trafiksäkerhetsarbete är de frivilligin-

satser som görs regionalt och lokalt. En betydande del av de nuvarande resurserna går till att stödja den verksamheten. Förutom basverksamheten kommer speciella aktiviteter och kampanjer att genomföras under budgetåret 1983/84. Bl. a. avser föreningen att genomföra en trafiknykterhets- och drogkampanj särskilt riktad till unga förare i tätortsområden.

Genom NTF:s decentraliserade organisation och karaktär av frivilligorganisation har, som förut nämnts, föreningen utomordentliga möjligheter att bedriva en effektiv trafiksäkerhetsinformation. Detta bör bättre tillvaratas av statsmakterna. Därför föreslog den tidigare regeringen i den trafiksäkerhetspolitiska propositionen (1981/82:81) att informationsmedel successivt skulle omfördelas från trafiksäkerhetsverket till NTF. Ett första steg togs i förra budgetpropositionen och ett andra steg tas i den nu framlagda budgetpropositionen. Utskottet anser emellertid att detta andra steg bör vara av sådan omfattning att NTF fullt ut erhåller de medel (16,8 milj. kr.) den anser sig behöva för budgetåret 1983/84. Således bör nu 7,1 milj. kr. överföras till NTF.

Av det anförda följer att utskottet avstyrker yrkandena 7 och 8 i motion 1982/83:1928 (m).

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med avslag på regeringens förslag och motion 1982/83:1928 (m) yrkandena 7 och 8 samt med bifall till motion 1982/83:297 (c) yrkande 8 till *Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag på 26 379 000 kr.,

3. vid **punkt 1. Trafiksäkerhetsverket: Förvaltningskostnader** beträffande *registrering av mopeder* (mom. 3)

Claes Elmstedt och Anna Wohlin-Andersson (båda c) anser

dels att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet (TU 1982/83:19)" och slutar med "i fråga." bort ha följande lydelse:

Såsom motionärerna därvid framhållit är det ett ovedersägligt faktum att problemen med mopederna i huvudsak hänför sig till de unga mopedisterna. Det är därför förklarligt om en registrering kan upplevas som onödig av den som under längre tid varit beroende av mopeden som fortskaffningsmedel. Enligt utskottets uppfattning är det vidare angeläget att genomförandet kan ske smidigt och utan tvång för redan etablerade mopedister. Registreringen bör därför göras obligatorisk endast för nya mopeder. Inte minst av administrativa skäl finner utskottet angeläget att så sker.

Vad utskottet härom anfört, vilket innebär ett tillstyrkande av motionen i här berörda del, bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *registrering av mopeder*
att utskottet med bifall till motion 1982/83:297 (c) yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört.

4. vid **punkt 4. Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande** under förutsättning av bifall till den med 2 betecknade reservationen

Claes Elmstedt och Anna Wohlin-Andersson (båda c) anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "avstyrks följaktligen." bort ha följande lydelse:

Av punkt 1 i det föregående framgår att utskottet tillstyrkt det i motion 1982/83:297 (c) framlagda förslaget om ytterligare överföring med 3,1 milj. kr. av medel från trafiksäkerhetsverkets förvaltningsanslag till NTF. Med beaktande härav och då utskottet anser sig i övrigt kunna godta föredragandens förslag bör anslaget till NTF för nästa budgetår i enlighet med yrkandet i förutnämnda motion tas upp med 16,8 milj. kr.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83:297 (c) yrkande 9 till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1983/84 anvisar ett anslag på 16 800 000 kr.,

minab/gotab Stockholm 1983 73681